

Силабус курсу

Основні характеристики						
Назва українською мовою	Музична культурологія в гуманітаристиці України					
Назва англійською мовою	The music culturology in system of the humanitarian knowledge Ukraine					
Код	03 Гуманітарні науки					
Спеціальність	034 Культурологія					
Освітня програма	Освітньо-наукова					
Рівень освіти	третій					
Рік навчання	I курс (1,2 семестри)					
Форма навчання	Денна					
Кількість годин / кредитів ЕСТ8	240/8					
Розподіл годин за видами занять		Лекції	Практич. занят. (семінари)	Лабор. заняття (комп'ют. практ.)	Індив. заняття	СРС
	Години	48	12	-	-	180
Контрольні заходи	Екзамен	Залік	МКР (вказати кількість)	РГР. РР. ГР (вказати кількість)	ЛКР (вказати кількість)	Реферат (вказати кількість)
	+	-	-	-	-	-
Статус дисципліни / кредитного модуля	Нормативний					
Мова викладання	Українська					
Кадрове забезпечення						
Кафедра, що забезпечує викладання	Кафедра теоретичної та прикладної культурології					
Викладач (лекційні заняття)	Маркова Олена Миколаївна					
Е-mail та інші контакти викладача	dashaelena@gmail.com +38(098)887-04-84 +38(067)417-34-08 +38(050)364-63-97					
Викладач (практичні/лабораторні заняття)	Маркова Олена Миколаївна					
Е-mail та інші контакти викладача	+38(096)887-04-84 Orcid https://orcid.org/0000-0003-4711-9538					
Цілі та предметні результати навчання						
Цілі дисципліни	<p>Метою дисципліни є набуття аспірантом знань та умінь для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з обов'язковим усвідомленням принципів музичної культурології в контексті гуманітарного кола знань і учбових дисциплін, з урахуванням останніх досягнень науково-творчого порядку та міжнародного досвіду розробок з наукового охоплення культурних надбань, особливо що стосується форм прикладної культурології з опорою на можливості метафізики історії музики і культурологічних виходів музично-теоретичних здобутків; сформувані у аспірантів відповідальність за наукове орієнтування в множинності мистецько-творчої практики, національних ідеалів культури за їх загально-національним і регіонально спрямованим змістом.</p>					

**Загальні
компетентності**

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, пошуку та критичного аналізу інформації. Навички організувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності,

ЗК02. Здатність проведення дослідницької та інноваційної діяльності в ракурсі компаративної аналітики мистецтвознавчого сенсу, вміння створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких відповідає вимогам рецензентів на національному та міжнародному рівнях

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті та дотримуватися норм міжкультурної толерантності та професійної етики, загальнолюдських цінностей та ставитися із повагою до національних та культурних традицій.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати методологічну базу власного наукового дослідження.

ЗК05. Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземною мовами європейського простору, під час презентації та обговорення результатів власного наукового дослідження.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), зокрема з метою участі у міждисциплінарних проектах та вміння використовувати результати наукових досліджень інших галузей науки для досягнення мети власного наукового дослідження.

<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК01. Здатність демонструвати знання філософсько-світоглядних засад, сучасного стану, тенденцій розвитку і наукових досягнень у сфері культурології та мистецтвознавства. Інтерпретаційна здатність до тлумачення та розуміння культурних феноменів і текстових утворень в них.</p> <p>СК03. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, приймати обґрунтовані рішення у сфері культурології. Застосовувати широкий спектр методів теоретичного та емпіричного аналізу культурних явищ і процесів.</p> <p>СК04. Здатність виявляти протиріччя, тенденції розвитку; застосовувати методи прогнозування, багатокритеріального аналізу, формулювати гіпотези, розробляти оптимальні стратегії для вирішення комплексних проблем культурології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.</p> <p>СК05. Здатність апробувати й публічно представляти та захищати результати наукових досліджень; рецензувати та реферувати наукові статті; перетворювати результати досліджень в культурологічні рішення, стратегії тощо.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності. Працювати із наукометричними базами даних із метою виконання власного наукового дослідження.</p> <p>СК07. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях, спілкуванні, дискусії, науково-педагогічній діяльності.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН2. Професійно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології державною й іноземною мовами з фахівцями і широкою аудиторією, публікувати результати досліджень у провідних наукових виданнях.</p> <p>ПРН7. Вирішувати комплексні наукові, освітні та практичні завдання в галузі культурології з дотриманням принципів академічної доброчесності та усвідомленням їх суспільної значущості.</p> <p>ПРН9. Провадити високоякісну науково-педагогічну діяльність у системі вищої освіти, забезпечуючи ефективну підготовку фахівців у галузі культурології.</p>

<p>Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що передують вивченню дисципліни)</p>	<p>У структурно-логічній схемі дисципліна «Музична культурологія в системі гуманітарного знання» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня аспірант і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, також основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців-культурознавців, покликаних до міждисциплінарного осягання досвіду мистецтво- і культурознавства.</p>
<p>Зміст дисципліни (перелік тем)</p>	<p>Вступ. Історичні передування музичній культурології як закономірного результату розвитку пізнавальної діяльності людей.</p> <p>Розділ 1 Загальна і музична культурологія в ієрархії складаючих їх дисциплін та пріоритетних переваг ідеалів Віри і Знання.</p> <p>Тема 1.1. Раціонально-логічні та інтуїтивно-апріорні установки в засадах культурологічного підходу; поняття символу в культурології як вихідного смислу музично-культурологічної даності.</p> <p>Тема 1.2 Нео-анімізаційний підхід О.Шпенглера і В. Вернадського до культурних єдностей у першого і живого континуума у другого.</p> <p>Тема 1.3. Поняття культурології і філософії, теології, концепт традиції в них.</p> <p>Тема 1.4. Поняття психології і музична культурологія. Вчення про душу.</p> <p>Розділ 2 Позичії семіотики та філології в культурознавчій, музично-культурознавчій сферах.</p> <p>Тема 2.1. Знак і символ в семіології і культурознавстві, мистецтвознавстві</p> <p>Тема 2.2. Семіотика культури Ю.Лотмана і музика.</p> <p>Тема 2.3. Екстатика гомілетики і риторика тропу у формуванні музичного символу і знаку, мови і мовлення в мистецтві.</p> <p>Тема 2.4.Етимологічний підхід О.Потебні до культури слова і художності .</p> <p>Розділ 3. Поняття соціології, етнології і мистецтвознавства у культурознавчих дослідженнях. Культурологічний аналіз артефактів.</p> <p>Тема 3.1. Соціологічний зміст вчення про музичну фактуру щодо мистецтва</p> <p>Тема 3.2. Етнологія і міфологіка у формування компенсативності культури</p> <p>Тема 3.3. Культуротворчий зміст ритуалу і поняття культурних цінностей</p> <p>Тема 3.4. Культурознавчий «антианаліз» - від одиничності артефакту до типології архетипу і символу.</p>
<p>Дидактичні методи</p> <p>Практичні заняття (семінари – читання, прослухування літературних та музичних матеріалів)</p>	<p>Практичне заняття 1. «Визначення піфагорійського – музично-числового - витoku концепції культури за матеріалами дисертації Л. Зими» <i>(пояснення)</i></p> <p>Практичне заняття 2. «Концепція символу і художнього знака, його музична специфіка у О.Лосева та У. Еко» <i>(бесіда, порівняльний аналіз).</i></p> <p>Практичне заняття 3. «Поняття традиції в концепціях І.Ляшенка, С.Аверинцева <i>(дискусія, опрацювання прикладів)</i></p> <p>Практичне заняття 4. «Мовлення і мова культурознав.-музикознавчого вжитку. Моделі Б.Асаф'єва, О.Козаренка, Ю.Лотмана, <i>(опрацювання нормативних моделей музичного мовлення і мови)</i></p> <p>Практичне заняття 5. «Явище 'генералізуючих інтонацій', 'інтонаційної ідеї' за О.Марковою у формуванні культурологічного аналізу музики і музичних артефактів» <i>(демонстрація приладів мовно-мовленнєвих втілень в мистецтві та в музиці)</i></p> <p>Практичне заняття 6. «Засади гомілетичної екстатки і музичної риторики у працях Е.Уілсона-Діксона, О.Маркової» <i>(опрацювання конкретних зразків екстатки-риторики в музиці)</i></p>

Самостійна робота	Ознайомлення з рекомендованою літературою і засвоєння відповідних джерел і матеріалів задля усвідомлення стану розробленості проблематики курсу і можливостями використання в індивідуальній роботі аспірантів, їх застосування в рефератах як способу підготовки до заліку у письмовому вигляді
Література основна	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аверинцев С. Зібрання творів. Софія - Логос. Словник . Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2006. 912 с. 2. Берденнікова О. Гомілетичні традиції духовних кантат Й.С. Баха. Київ, Музична Україна, 2008. 204 с. 3. Камінська-Маркова О.М. Методологія музикознавства і проблеми музичної культурології До 50-ліття педагогічної діяльності. Одеса, Астропринт, 2015. 8. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів : Наукове товариство ім.Т.Г. Шевченка, 2000. 284 с. 9.Леві-Строс К. Первісне мислення. К.: Україн.центр духовної культури, 2000. 324 с. 11.Лосєв О. Вступ.ст. і ред. Музична естетика Античної Греції.Київ: Музична Україна, 1972. 322 с. 12. Маркова Е. Проблеми музичної культурології. Одеса, Астропринт, 2012. 162 с. 13. Маркова О.М. Герменевтичний зріз музичної культурної соціології. <i>Вісник Нац.академії керівних кадрів культури і мистецтв. Щоквартальний науковий журнал 1'2019. National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts.</i> Київ 2019. С. 132-138. 14. Маркова О. Виконавський і композиторський принципи мислення як антитези естетично-риторичного та композиційного творення музики. <i>Наук.вісник Нац. Муз.академії ім..П.І. Чайковського.Вип.69. Викон.музикознавство. Кн.тринадцята.</i> Київ,2007. С. 6-13. 15. Потебня А Эстетика и поэтика. М.: Искусство, 1976. 16. Юнг К.Г. Людина та її символи. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 17. Ingarden R. <i>Utwór muzyczny i sprawa jego tożsamości.</i> Kraków: PWM, 1973 18. Levi-Strauss C. <i>Mythologiques I—IV («Міфологіки», 1964, 1966, 1968, 1971).</i>

Література Додаткова	<p>1 . Юнг К. Архетипи і колективне несвідоме. Львів: Астролябія, 2012. 588 с.</p> <p>2. Adler G. Handbuch der Musikgeschichte. Frankfurt a.M.: Verlag-Anstalt, 1924.</p> <p>3. Adler G. Über der Heterophonie. Jahrbuch Musikbibliothek Peters für 1908. Lpz., 1909. S. 17-28.</p> <p>4. Adorno T. Einleitung in die Musiksoziologie. Frankfurt a.M., 1975. 26 S.</p> <p>5. Adorno T. Philosophie der neuen Musik. Frankfurt a.M., 1978. 200 S.</p> <p>6. Dürr W. Sprache und Musik. Geschichte. Gattungen. Analysemodelle. Kassel-Basel...: Bärenreitererlag, 1994. 277 S.</p>		
Технічне забезпечення	Апаратура для просмотру фільмів, слайдів, для слухання аудіозаписів		
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Практичні роботи	8	40	80
Модульна контрольна робота			20
Стартовий рейтинг	1	50	70
Іспит	1	10	30
Підсумковий рейтинг			
Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
100...90	Відмінно		
89...81	Дуже добре		
80.75	Добре		
74.65	Задовільно		
64.60	Достатньо		
Менше 60	Незадовільно		
не зарахована . або стартовий рейтинг менше 36 балів	Не допущено		
Політика курсу			
Правила взаємодії	<p>Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності ОНМА ім. А. В. Нежданової».</p> <p>Додатково: Політика науково-творчого співробітництва.</p> <p>Співпраця аспірантів у розв'язанні проблемних завдань дозволена, але відповіді/реферативні роботи кожний аспірант захищає самостійно. Взаємодія аспірантів під час іспиту / захисту рефератів категорично забороняється і будь-яка така діяльність буде вважатися порушенням академічної доброчесності згідно принципів академії.</p>		
Додаткова інформація	<p>Силабус освітнього компоненту «Музична культурологія в системі гуманітарного знання» розглянутий на кафедрі теоретичної та прикладної культурології протокол № 32 від 08.05.2024 р., погоджений рішенням науково-методичної ради та затверджений рішенням Вченої ради протокол №14 від 04.07.2024 року</p> <p>Робоча програма «Музична культурологія в системі гуманітарного знання», розроблена зав. каф. теоретичної та прикладної культурології Марковою О. М.</p>		

Питання до екзамену для аспірантів I р.навч.

1. Музична культурологія як генеза і рудимент загальної культурології. Релігійні початки значення терміну культура і музична його складова.
  2. Іконопис як втілення культурної штучності зображальності і музично-числової абстракції.
  3. Лосев А. Музыка как предмет логики.
-
1. Богослов'я-теологія і філософія-соціологія в базисі культурологічного знання. Співвідношення понять символ-традиція-звичай з тріадами догматики і діадами філософії-соціології.
  2. Танечна культура і числові символи.
  3. Маркова О. Проблеми музичної культурології.
-
1. Етнологія і культуротворчість. Поняття ритуалознавства і становлення ідеї синонімізації понять ритуалотворення і культуротворення.
  2. Архітектура як культуротворення. Досвід Werkbund 1900 року.
  3. Лотман Ю Типологія культури.
-
1. Культурні цінності і мистецтво. Жанр-стиль-форма в мистецтвознавстві і символ-традиція-звичай в культурології.
  2. Мовотворення як культурний здобуток людської штучності. Досвід есперанто.
  3. Буряк В. Основи вчення про ноосферу.
-
1. Гомілетична екстатика і культурне просвітництво. Поняття ренесансу в історії як виявлення культурно-просвітницької екстатика в історичній науці.
  2. Міфологізми художніх образів як наслідок буття їх культурного оточення (див.твори Дж.Верді, Ж.Бізе, ін.).
  3. К. Юнг. Людина і її символи.
-
1. Системологія і культурознавство: суб'єктивний стимул системотворення. Поняття системи-системності і холізму.
  2. Посткультура як явище постраціоналізму культури ХХ – ХХІ ст.
  3. Потебня А Эстетика и поэтика.
-
1. Психологія підсвідомого як рушійна сила соціо-рухів ХХ ст. Культура хіпі і рок'.
  2. Культурні концепти «проектотворення» в мистецькій сфері.
  3. Музичний живопис В. Кандинського як явище символічної культури ХХ ст.